

N:o 47.

Af herr **Adelsköld**, *angående skrifvelse till Konungen i fråga om ordnande af förhållandet mellan lappar och nybyggare i svenska lappmarken.*

Uti Östersunds tidningar läses:

»Rättslösheten i vestra Herjedalen har nått sin spets. Inom mindre än ett års tid ha omkring 300 renar blifvit nedskjutna i Ljusnedals-trakten. Här om dagen upptäckte lapparne ej mindre än 52 stycken fälda renar. Ställer man detta massmord i sammanhang med vissa tillkännagifvanden angående föreningar till skydd för renbetena i dessa trakter, som nyligen stodo att läsa i ortens tidningar, så blir det tydligt, att tvisterna mellan lappar och jordegare numera urartat derhän, att man för att här ordna sina mellanhafvanden icke längre vädjar till lag och rätt, utan till det öppna våldet, till — remingtongeväret.

Lapparne äro så intagna af skräck för jordegarne och deras skjutvapen, att de nu mera icke ens våga sig fram för att samla spillorna af sina spridda hjordar.

Då det icke längre kan förnekas, att afvittringen i dessa trakter gjort våld på lappens uråldriga besittningsrätt till fjellbeten, som både till häfd och natur hört nomaden till, blir det statens oafvisliga pligt att genom sitt ingripande förebygga det förnedrande skådespelet, att svenske män bära våld på lif och egendom, som det åligger svenska staten att värna.» — Så långt tidningen. —

Privata meddelanden icke allenast besanna hvad tidningen yttrat, utan gifva äfven visshet derom, att om icke lag och rätt träda emellan, så är inom en ej aflägsen framtid den sista kvarlefvande af den lappska stammen i Sverige utrotad — en sorglig saga blott.

Och detta tilldrager sig i Sverige i slutet af nittonde seklet under en så högt filantropisk tid som den vi lefva uti, då de gröfsta förbrytarne gödas på statens bekostnad, då föreningar i stor skala verka för hednamissioner i det inre af Afrika och Asien, och insamlingar göras till varma strumpor åt små zulukafferbarn m. m. dylikt, ja, då man till och med kommit under fund med att människan har skyldigheter emot djuren! I denna tid tycks det som man med det allra största lugn såge huru lapparne, hvilka ju likväl måste betraktas såsom *menniskor och Konungens undersåtar och således böra vara skyddade af svensk lag*, jagas som djur och plundras på sina existensmedel (ty lapparne kunna icke existera utan renar) af en hop föga bättre än stråtröfvare, som inkräktat deras uråldriga besittningar af fjellbeten, hvilka enligt såväl *menniskorätt* som *naturens* lagar hört och *måste* höra dessa nomader till, om de skola kunna lefva och hafva sin tillvaro på jordens yta.

Hvar och en, som hyser minsta känsla för menniskorätt, måste häpna öfver ett sådant laglöshetstillstånd och fråga: Hvem är skulden till detta oefterrättliga förhållande? Är det felaktiga eller ofullkomliga lagar eller en slapp tillämpning af lagarne? »Bådadera», har svarats från Herjeådalen. — — —

Huru som helst, måste rättelse och allvarlig rättelse ske, och, om gällande lagar icke uppfylla ändamålet, andra stiftas, som förhindra den ene medborgaren i samhället att, så godt som saklöst, förgöra den andre, och staten öfvervaka, att dessa lagar i all sin stränghet tillämpas mot förbrytare.

Mycket mera kunde vara att yttra i detta sorgliga ämne, men det sagda torde emellertid vara nog för att Riksdagen, uppmärksam på de upprörande förhållandena i lappmarkerna, må finna det nödvändigt, att kraftiga och snabba åtgärder vidtagas till skyddande af lapparnes uråldriga rättigheter mot nybyggarnes inkräktningar; och jag får därför föreslå,

att Riksdagen i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t ville anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t ofördröjligen låta verkställa en undersökning och utredning om stridigheterna mellan lapparne och nybyggarne i

svenska lappmarken samt till Riksdagen inkomma med förslag till de åtgöranden, som kunna erfordras för ett rättvist ordnande af förhållandet mellan lappar och nybyggare.

Stockholm den 14 mars 1891.

Cl. Adelsköld.
